

บทวิจัย

ประสิทธิผลการสอนแบบกลุ่มของผู้ดูแลในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย ที่ให้อาหารทางสายยางที่ใส่ผ่านรูจมูกที่บ้าน

สุภา สุรเศรษฐ์วงศ์*

นิชธิมา เสรีวิชัยสวัสดิ์** อนงค์ ดิษฐสังข์***

บทคัดย่อ

การวางแผนการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับอาหารผ่านทางสายยางที่ใส่รูจมูกที่บ้านเป็นบทบาทที่สำคัญของพยาบาลในการให้ความรู้เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย และสาเหตุอันไม่พึงประสงค์จากการดูแลที่ไม่ถูกต้องของผู้ดูแล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการสอนผู้ดูแลแบบกลุ่มอย่างมีแบบแผนในการวางแผนจำหน่ายกลับบ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยที่ให้อาหารทางสายยางที่ใส่ผ่านรูจมูกที่บ้าน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติจากพยาบาลประจำหน่วยบริการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการสอนเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการสอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป และประเมินความรู้เกี่ยวกับการดูแลให้อาหารผู้ป่วยที่ให้อาหารทางสายยางที่ใส่ผ่านรูจมูกที่บ้าน ทั้งก่อนและหลังการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test, paired t-test และ independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีลักษณะทั่วไปไม่แตกต่างกันทั้ง เพศ อายุ ผู้ดูแลหลัก การอยู่อาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอาชีพ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ให้อาหารทางสายยางที่ใส่ผ่านรูจมูกที่บ้านของกลุ่มทดลอง หลังการสอนพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้มากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .0001$) ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการสอนทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนผลต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ระหว่างหลังและก่อนสอนน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .01$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การสร้างรูปแบบการสอนอย่างมีแบบแผนในกลุ่มผู้ดูแลผู้ป่วยที่ให้อาหารทางสายยางที่ใส่ผ่านรูจมูกที่บ้านนั้น ช่วยให้ผู้ดูแลมีความรู้เพิ่มขึ้น จดจำข้อมูลได้เป็นขั้นเป็นตอน และสร้างความมั่นใจมากขึ้น ดังนั้นควรนำแผนการสอนมาใช้ในการปฏิบัติงานในการสอนกลุ่ม แต่พบปัญหาการนัดหมายมาไม่ตรงกันต้องมีการรอคอยและผู้ดูแลบางรายมีภาระหลายอย่างทำให้รู้สึกเบื่อหน่ายในการรอคอย ส่วนการสอนแบบรายบุคคลนั้นผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าแบบกลุ่มเป็นเพราะมีความต่อเนื่องในการสอน และมีความเป็นกันเองกับผู้สอนทำให้กล้าซักถามปัญหาต่างๆ ดังนั้นพยาบาลที่ให้การสอนควรมีความชำนาญเฉพาะทาง แต่อย่างไรก็ตามการสอนเป็นกลุ่มที่มีแบบแผน ส่งผลดีต่อผู้ดูแลคือ ได้รับข้อมูลครบถ้วน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สร้างแรงจูงใจให้ตนเอง และสามารถนำไปวางแผนการพัฒนาารูปแบบการสอนที่เหมาะสมในหน่วยงานการให้บริการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านในระยะยาวต่อไป

คำสำคัญ : การสอนแบบกลุ่ม/ ผู้ดูแล/ การวางแผนจำหน่าย/ การให้อาหารทางสายยางที่ใส่ผ่านรูจมูก

*พยาบาลชำนาญการ งานการพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

**ผู้รับผิดชอบหลัก: นิชธิมา เสรีวิชัยสวัสดิ์ พยาบาล(ผู้ชำนาญการพิเศษ) หน่วยบริการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน ฝ่ายการพยาบาล

ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตน์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

***พยาบาล (ผู้ชำนาญการพิเศษ) งานการพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

Effectiveness of Group Teaching on Caregivers for Discharge Planning among Patients having Nasogastric Tube Feeding at Home

Supa Suraseraneewong*

Nitchatima Sereewichayasawad** Anong Dittasung***

ABSTRACT

The role of nurses for discharge planning among patients having nasogastric tube feeding must be considered. This includes teaching patients or caregivers correct caring practices and preventing complications or unexpected events. This quasi-experimental research aimed to study the effectiveness of group teaching concerning caregivers for discharge planning among patients having nasogastric tube feeding at home. The sample of 60 subjects, selected using purposive sampling, was equally divided in control and experimental groups. The control group received routine home health care nursing and the experimental group used planned teaching as the intervention instrument. Data were collected by questionnaire comprising demographic data, evaluation care data and pre- and posttest caring scores. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square test paired t-test and Independent T-test.

The results showed that both groups did not differ regarding sex, age, caregiver, life style, education, marital status and occupation. The mean scores of understanding of caring in the experimental group were significantly higher after receiving intervention (P -value < .0001). In contrast, the difference in mean scores of understanding of caring in the control group were significantly higher than those of the experimental group (p -value < .01)

In summary, even though individual teaching could improve acquisition and learning because caregivers could ask and define their problems independently, the nurse specialty was still recommended to be taught. However, the group teaching model could support and provide caregivers to better follow instructions and increase understanding. Moreover, sharing experiences among groups could influence others to exhibit higher confidence levels. Therefore, group teaching was a distinct advantage and proved appropriate to apply in the Home Health Care Unit.

Keywords: Group teaching/ Caregivers/ Discharge planning/ Nasogastric tube feeding.

* Professional Nurse, Home Healthcare Nursing Unit, Ambulatory Nursing Service Division, Nursing Department, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

**Corresponding Author: Clinical Nurse Specialist, Home Health care Unit , Somdech Phra Debaratana Medical Center, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

*** Clinical Nurse Specialist, Home Healthcare Nursing Unit, Ambulatory Nursing Service Division, Nursing Department, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University